

MØDRE MED MISTENKT ELLER PÅVIST COVID-19-INFEKSJON: AMMING OG SMITTEFOREBYGGENDE TILTAK

Råd per 1. juli 2020

Anbefalingene er utarbeidet av Nasjonal kompetansetjeneste for amming (NKA) og Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet (FHI) og Norsk barnelegeforening (NBF). Rådene er basert på en midlertidig retningslinje fra Verdens helseorganisasjon publisert 27. mai 2020 (1), og oppdaterte råd fra Folkehelseinstituttet. Dokumentet er en oppdatert versjon av råd fra 20. mars 2020, og vil bli gjenstand for fortløpende oppdatering.

Ina Landau Aasen, Anne Bærug, Beate Fossum Løland (NKA), Gry Hay (Helsedirektoratet) og Margrethe Greve-Isdahl (FHI)

Det er rapportert om relativt få spedbarn med bekreftet covid-19-infeksjon. De som har vært rapportert, har hatt mildt sykdomsforløp. Det er ikke dokumentert smitte fra mor til barn, og det er heller ikke påvist smitte av virus via morsmelk.

Amming beskytter barnet mot sykdom den første tiden etter fødsel og videre gjennom spedbarnsalder og barndom. Den beskyttende effekten er særlig sterk mot infeksjonssykdommer gjennom direkte overføring av antistoffer og andre infeksjonsbeskyttende faktorer, samt gjennom morsmelkens viktige innvirkning på utvikling og modning av immunsystemet.

Verdens helseorganisasjon (WHO) gir en sterk anbefaling om at mødre med påvist covid-19-infeksjon bør amme sine barn til tross for at de vanlige smitteforebyggende rådene ikke kan overholdes. WHO fastslår at helsefordelene ved amming er store for barnet samtidig som risikoen for spedbarn forbundet med covid-19-infeksjon er liten.

De vanlige rådene for amming bør følges, som gitt i Nasjonal faglig retningslinje for spedbarnsernæring og Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen. Ammeveiledning og psykososial støtte bør gis til alle nybakte foreldre, uavhengig av mistenkt eller bekreftet covid-19-smitte hos mødre eller barn.

Friske mødre uten mistenkt eller påvist covid-19-infeksjon

De vanlige rådene om amming/spedbarnsernæring og smitteforebygging gis.

- Det bør praktiseres god håndhygiene ved all nærkontakt med barnet. Mor bør alltid vaske hender grundig med såpe og vann før amming, eventuelt bruke håndsprit hvis håndvask ikke er mulig.

Mødre med mistenkt eller påvist covid-19-infeksjon

De vanlige rådene om amming/spedbarnsernæring gis og i tillegg noen særskilte smitteforebyggende råd:

- Dersom mor med mistenkt eller påvist covid-19 er innlagt på sykehus (for eksempel like etter fødsel) anbefales mor å bruke munnbind ved kontakt med barnet og ved amming inntil hun er symptomfri og/eller kriteriene for å avslutte isolasjon på sykehus er oppfylt. Mor bør imidlertid amme selv om munnbind ikke er tilgjengelig. Ved mistenkt eller påvist covid-19 sykdom hos mor utenfor sykehus, er det ikke nødvendig å bruke

munnbind med mindre det er vanskelig å begrense ukontrollert hosting og nysing rett på barnet.

- Mor bør unngå å hoste eller nyse rett på barnet Hvis mor hoster eller nyser, bør hun vende seg bort fra barnet og bruke papirlommetørklær som kastes. Håndvask utføres umiddelbart.
- Mor bør unngå å ta på brystene, på samme måte som man ikke skal ta seg til ansiktet, for å unngå å overføre smitte fra hender til brystet og deretter til barnet. Ved behov kan brystene vaskes med såpe og vann; sprit bør ikke anvendes.
- Det bør gjennomføres rutinemessig rengjøring/desinfisering av overflater som mor har vært i kontakt med, inkludert dørhåndtak, mobiltelefoner mm.
- Mor og barn bør være sammen, så sant det er mulig. WHO begrunner dette med at nærkontakt mellom mor og barn bedrer temperaturreguleringen og andre fysiologiske utfall, reduserer sykelighet og dødelighet og fremmer tilknytningen mellom mor og barn.
- Dersom mor med covid-19-infeksjon er alvorlig syk eller har andre komplikasjoner som hindrer henne fra å ha omsorg for sitt barn eller hindrer henne i å amme direkte fra brystet, bør hun oppmuntres og støttes til å pumpe eller håndmelke og gi melken til barnet. Samtidig bør anbefalte smitteforebyggende tiltak praktiseres. Hvis nærkontakt til mor ikke er mulig, bør det tilstrebes at barnet isoleres sammen med med-forelder eller et annet familiemedlem.

Morsmelkbanker

Se Pediatriveiledere fra Norsk barnelegeforening:

[Melkebank og koronavirus, forholdsregler ved mottak av donormelk og registrering av nye donorer 22.03.20](#)

Referanser/ kilder:

1. [WHO. Clinical management of severe acute respiratory infection \(SARI\) when COVID-19 disease is suspected. Interim guidance 27 May 2020](#) (s. 42-44).
2. [Norsk barnelegeforening. Coronavirus, fødende, nyfødte 30.03.20 Rutiner for håndtering av barn av fødekvinne med påvist /mulig covid-19 infeksjon V-3.1.](#)
3. [Norsk gynekologisk forening. Råd for håndtering av gravide med påvist/mulig Covid19-infeksjon \(koronavirus\)](#)